

Newsletter

www.nongjok-uthai.go.th

tel 056- 592089

ฉบับที่ ๗/๒๕๖๒ (๐๖๐๓๒๕๖๒)

โครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบ โดยวิธีการชิงเผา

จดหมายข่าว

อบต.หนองจอก

จัดทำโดย

งานประชาสัมพันธ์
สำนักงานปลัด

สำเนา

โครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา

๑. ชื่อโครงการ : โครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา

๒. หลักการและเหตุผล

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง มีพื้นที่ประมาณ ๒,๗๘๐ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอ ลานสัก อำเภอยักษ์ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ประกาศจัดตั้งเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่ยู่ออาศัยอย่างยั่งยืนของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด และด้วยคุณสมบัติอันโดดเด่นของพื้นที่ โดยเฉพาะการเป็นแหล่งรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาค ทำให้เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการมรดกโลก (UNESCO) แห่งสหประชาชาติ ขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกทางธรรมชาติของโลกเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน สภาพระบบนิเวศของพื้นที่บางแห่งมีการเปลี่ยนแปลง อันมีผลมาจากปัจจัยทางการจัดการหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ราบตั้งแต่แนวกันชนผ่านสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ถึงหน่วยพิทักษ์ป่าซับฟ้าผ่าตลอดจนบริเวณเชิงเขานางรำ ซึ่งเป็นที่ราบขนาดใหญ่และเป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของสัตว์กบโดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัวแดง ซึ่งเป็นสัตว์ป่าชนิดที่ใกล้จะสูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก สังคมพืชบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นสังคมป่าผลัดใบ ประกอบด้วย ป่าเต็งรัง และป่าเบญจพรรณ มีลำห้วยสองทางเป็นลำห้วยหลัก สังคมป่าผลัดใบมีความสำคัญต่อสัตว์กบบดงกล่าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากสังคมป่าผลัดใบจะมีเรือนยอดที่โปร่งจึงเปิดให้แสงผ่านลงมายังพื้นดินได้มาก เป็นผลให้หญ้าซึ่งเป็นพืชชั้นล่างที่ต้องการแสงมาก เจริญเติบโตได้อย่างดี จึงเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ จากการศึกษาของ สุรินทร์ (๒๕๔๘) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาการกระจายของวัวแดงบริเวณชายขอบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง โดยพบว่าหลังจากการเกิดไฟป่าเกิดหญ้าระดับชั้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่แปลงศึกษา ทำให้พื้นที่ที่มีการระบัดของหญ้าบ่งบอกรอยของการเข้าใช้พื้นที่ของวัวแดงเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนการเกิดไฟป่า เนื่องจากหญ้าที่ระบัดใหม่ และสังคมพืชที่เริ่มผลิใบใหม่ เป็นแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยที่ดีของวัวแดง

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งได้ดำเนินการขออนุมัติในการดำเนินการโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้จัดทำโครงการขออนุมัติต่อเนื่องทุกปี และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งจึงขอดำเนินโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา จำนวน ๔ พื้นที่ คือ ๑. บริเวณสำนักงานเขตฯ ห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ พื้นที่ ๑๙.๘ ตารางกิโลเมตร ๒. บริเวณทางเข้าสำนักงานเขตฯ ห้วยขาแข้ง พื้นที่ ๗.๒ ตารางกิโลเมตร ๓. บริเวณระหว่างทางหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ดีและหน่วยพิทักษ์ป่าเขาบันได่ พื้นที่ ๓.๒ ตารางกิโลเมตร และ ๔. บริเวณวงแหวนเขานางรำ พื้นที่ ๕.๖ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ดำเนินการรวม ๓๕.๘ ตารางกิโลเมตร (๒๒,๓๗๕ ไร่)

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้สภาพพื้นที่เป้าหมายบางส่วนปรับเปลี่ยนจากพื้นที่ที่เป็นสังคมไม้พุ่มให้กลับมาเป็นทุ่งหญ้า

๓.๒ เพื่อให้สัตว์ป่าที่กินพืช (หญ้า) เป็นอาหารกลับมาใช้พื้นที่เดิมมิให้ออกไปสู่บริเวณแนวเขตหรือภายนอกพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อันเป็นการลดผลกระทบต่อการถูกล่าหรือการติดโรคระบาด รวมทั้งปนเปื้อนทางพันธุกรรมจากปศุสัตว์ไล่ต้อนที่มีอยู่จำนวนมากในบริเวณชายขอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

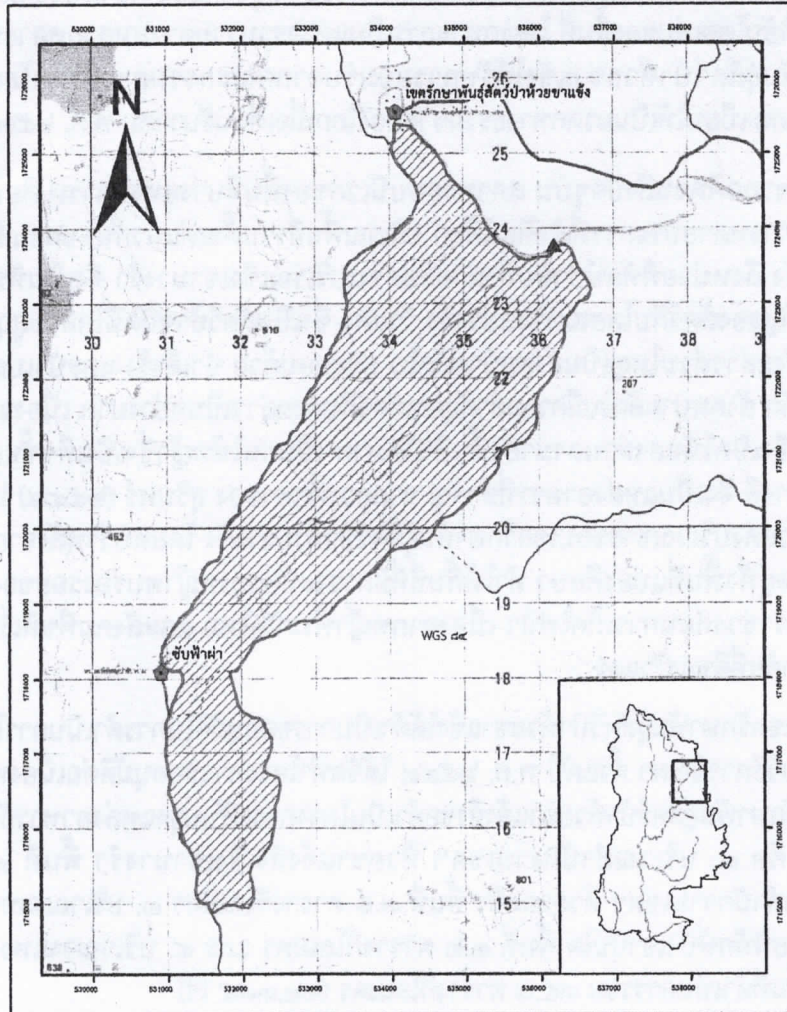
๓.๓ เพื่อเตรียมพื้นที่รองรับกับโครงการฟื้นฟูประชากรสัตว์ป่า ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ซึ่งเป็นสัตว์กบที่ต้องการพื้นที่ที่เป็นทุ่งหญ้า หรือป่าโปร่ง

๓.๔ เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่ เป็นการลดโอกาสในการเกิดไฟป่า หรือถ้าเกิดไฟป่าขึ้น ความสำเนาถูกและอันตรายของไฟนั้นจะมีน้อยลง สามารถควบคุมไฟได้ง่ายและปลอดภัย

สำเนา

๔. พื้นที่ดำเนินการ

๔.๑ บริเวณสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ พื้นที่ ๑๙.๘ ตารางกิโลเมตร เพื่อให้สังคมพืชมีการเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งอาหารของสัตว์ป่า โดยเฉพาะสัตว์กึ่งป่า อีกทั้งป้องกันไม่ให้สัตว์ป่าออกไปใช้พื้นที่ตามแนวชายขอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกล่า รวมทั้งปนเปื้อนทางพันธุกรรมจากปศุสัตว์ไล่ต้อน สัตว์กึ่งป่าอาศัยอยู่บริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็น วัวแดง กวางป่า เก้ง เป็นต้น

ภาพที่ ๑ พื้นที่ดำเนินโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กึ่งป่า บริเวณบริเวณสำนักงานเขตฯ ห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ

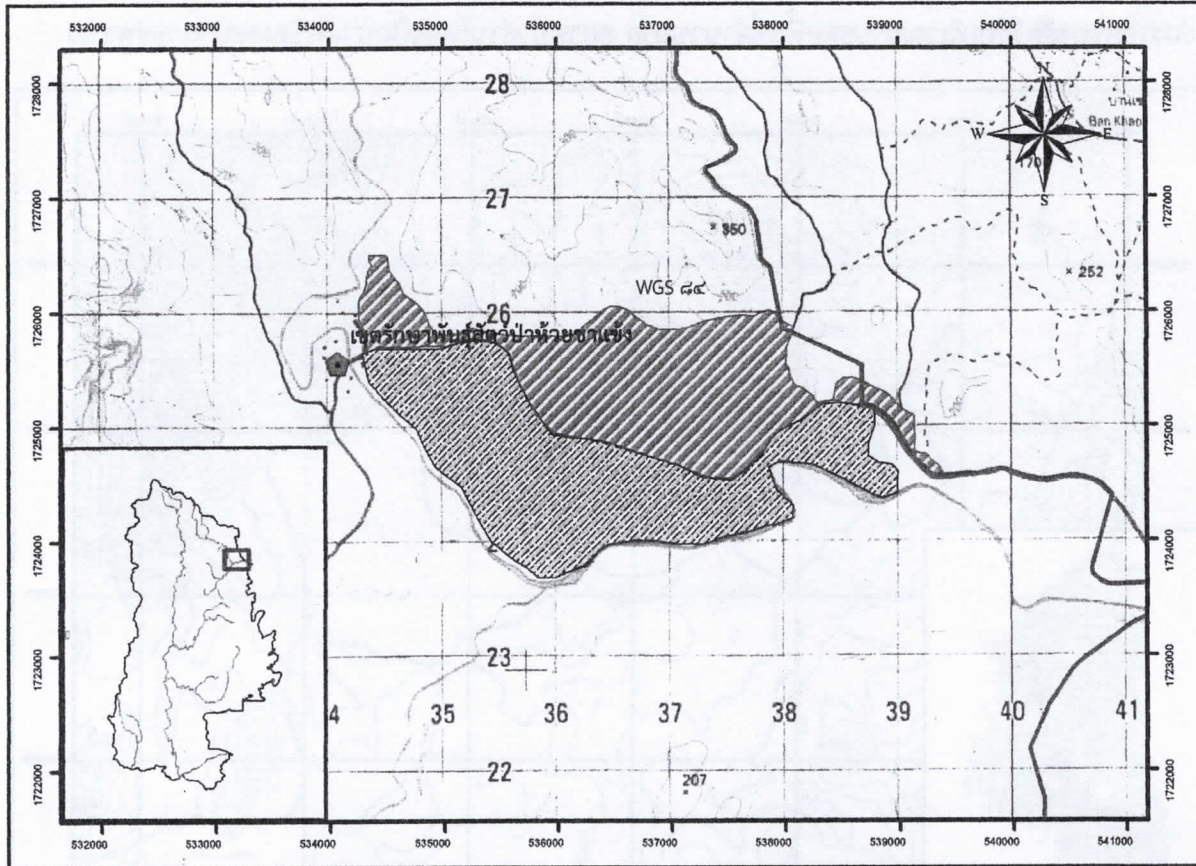
สำเนาถูกต้อง

ภาพที่ ๒-๓ สภาพป่าบริเวณสำนักงานเขตฯ ห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ

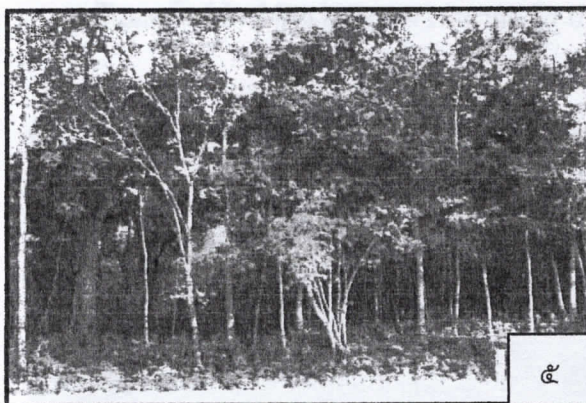
(นายสุดใจ ทรัพย์ะประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส

สำเนา

๔.๒ บริเวณสองข้างทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๘ บริเวณทางเข้าโป่งช้างเผือก จนถึง กิโลเมตรที่ ๑๔ พื้นที่ ๗.๒ ตารางกิโลเมตร เพื่อเพิ่มแหล่งอาหารให้แก่สัตว์กับ บริเวณด้านในพื้นที่ทางด้านตะวันออก โดยจะเผาจากถนน จนถึงระยะ ๑๐๐ เมตร ทั้ง ๒ ฝั่ง สภาพป่าบริเวณนี้ เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง

ภาพที่ ๔ พื้นที่ดำเนินโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กับ บริเวณทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

ภาพที่ ๕-๖ สภาพป่าบริเวณทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

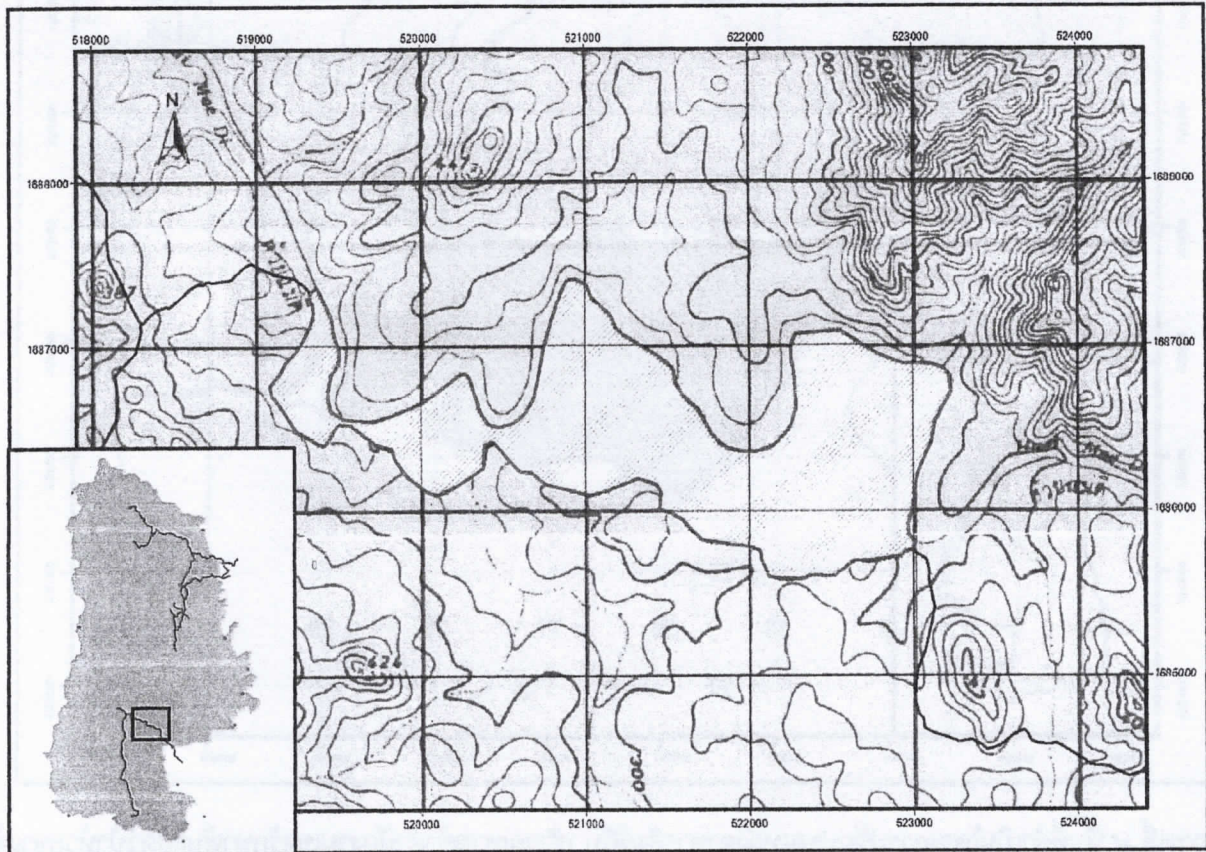
สำเนาถูกต้อง

+

(นายสุดใจ ทรัพย์ะประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส

สำเนา

๔.๓ บริเวณข้างทางด้านติดกับห้วยแม่ตึระหว่างหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ตึถึงหน่วยพิทักษ์ป่า
เขابันได ตั้งแต่บริเวณกิโลเมตรที่ ๑๑ จนถึงกิโลเมตรที่ ๑๖ พื้นที่ ๓.๒ ตารางกิโลเมตร เพื่อเป็นการลดความเสี่ยง
แก่สัตว์ป่าต่อการถูกล่า และเพิ่มแหล่งอาหารให้แก่สัตว์กึ่ง เนื่องจากเกิดปัญหาสัตว์ป่าออกมาหากินนอกพื้นที่ของ
เขตฯ และพื้นที่ด้านนอกติดกับพื้นที่ของราษฎรที่ทำการเกษตร นอกจากนั้น จากผลการลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่
พบร่องรอยของสัตว์กึ่งบริเวณชายขอบพื้นที่จำนวนมาก สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ

ภาพที่ ๗ พื้นที่ดำเนินโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กึ่ง บริเวณระหว่างทางหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ตึและ
หน่วยพิทักษ์ป่าเขابันได

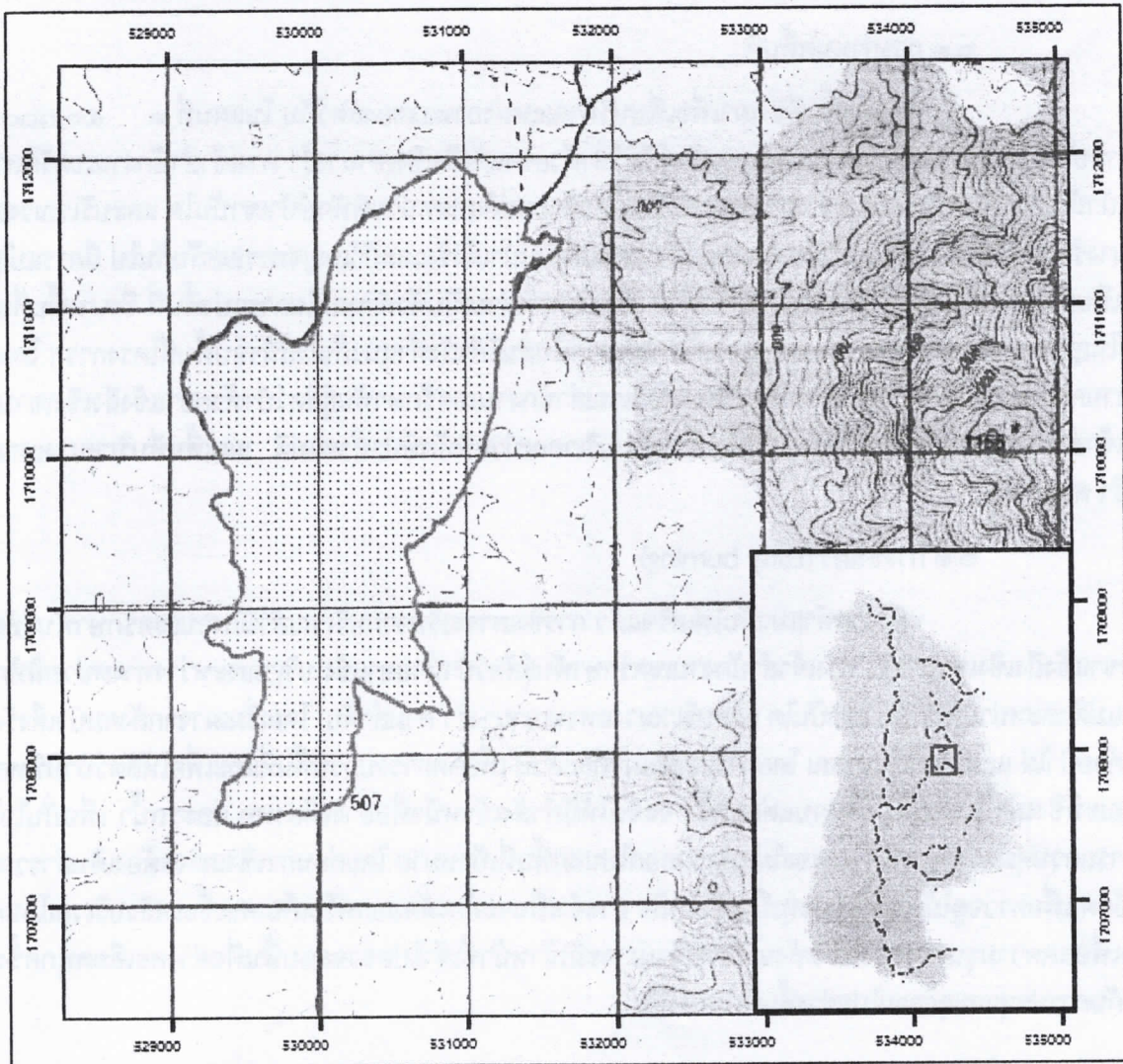

ภาพที่ ๘-๙ สภาพป่าบริเวณระหว่างทางหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ตึและหน่วยพิทักษ์ป่าเขابันได
สำเนาถูกต้อง

+

สำเนา

๔.๔ บริเวณวงแหวนเขานางรำ พื้นที่ ๕.๖ ตารางกิโลเมตร เพื่อให้สังคมพืชมีการเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพที่เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งอาหารของสัตว์ป่า และเพิ่มพื้นที่การใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่าในบริเวณดังกล่าว สภาพป่าบริเวณนี้เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง

ภาพที่ ๑๐ พื้นที่ดำเนินโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบ บริเวณพื้นที่วงแหวนเขานางรำ

สำเนาถูกต้อง

ภาพที่ ๑๑-๑๒ สภาพป่าบริเวณวงแหวนเขานางรำ

(นายสุดใจ ทรัพย์ะประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส

สำเนา

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. วิธีการดำเนินการ

๖.๑ การกำหนดพื้นที่

กำหนดพื้นที่ซึ่งเผาเพื่อเพิ่มปริมาณแหล่งอาหารของสัตว์กบ ในแผนที่ ๑ : ๕๐,๐๐๐ ซึ่งประกอบไปด้วย บริเวณสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ ทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง บริเวณระหว่างทางหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ดีและหน่วยพิทักษ์ป่าเขานางรำ และบริเวณวงแหวนเขานางรำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สภาพป่าทั้ง ๔ พื้นที่เป็นป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณสลับกันไป มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ โดยใช้เส้นทางตรวจการณ์ ลำห้วย และเส้นทางด่านเป็นตัวกำหนดในการแบ่งพื้นที่ ซึ่งบางพื้นที่จะเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศบริเวณนั้น หลังจากนั้นสนธิกำลังทำแนวกันไฟให้รอบพื้นที่โครงการฯ โดยจะใช้แรงงานคนและรถแทรกเตอร์อย่าง โดยเริ่มจากบริเวณสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ ทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง บริเวณหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ดี และพื้นที่บริเวณวงแหวนเขานางรำ ตามลำดับ

๖.๒ การชิงเผา (Early burning)

หลังจากทำแนวกันไฟเสร็จแล้ว การชิงเผาจะเริ่มจากบริเวณสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งถึงเชิงเขานางรำ ทางเข้าสำนักงานเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง บริเวณระหว่างทางหน่วยพิทักษ์ป่าห้วยแม่ดีและหน่วยพิทักษ์ป่าเขานางรำ และบริเวณวงแหวนเขานางรำ ตามลำดับ โดยเริ่มเผาจากสังคมป่าเต็งรังก่อนตามด้วยป่าไผ่ และป่าเบญจพรรณ โดยการเผาจะเผาทีละส่วน เพื่อลดการรบกวนพื้นที่และเพื่อให้สัตว์ป่ามีที่หลบภัยในขณะที่ชิงเผา ในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง จะจัดให้มีกำลังเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ และรถน้ำ เพื่อมั่นใจได้ว่าสามารถควบคุมการชิงเผาได้ และจะไม่ลุกลามออกไปนอกพื้นที่เป้าหมาย โดยก่อนการชิงเผาจะต้องเดินสำรวจอย่างละเอียด เพื่อตรวจดูไม้ตายที่จะปะทุเป็นเชื้อเพลิง อาจจำเป็นจะต้องตัดออกหรือเก็บเศษเชื้อเพลิงบริเวณโคนต้นไม้ ออกเพื่อลดความรุนแรงของไฟ หลังจากการชิงเผามีเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบพื้นที่อย่างละเอียดทุกครั้ง เพื่อป้องกันการปะทุและลุกลามไปอย่างพื้นที่ป่าแห่งอื่น

๗. งบประมาณในการดำเนินการ

งบประมาณปกติประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๘. ผู้รับผิดชอบดำเนินการโครงการ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า สบอ.ที่ ๑๒ (นครสวรรค์)

๙. หน่วยงานสนับสนุนการดำเนินการ

- ๙.๑ สถานีควบคุมไฟป่าห้วยขาแข้ง
- ๙.๒ ศูนย์ปฏิบัติการไฟป่าอุทัยธานี
- ๙.๓ สถานีควบคุมไฟป่าบ้านไร่
- ๙.๔ สถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ

สำเนาถูกต้อง

(นายสุจิต ทรัพย์ะประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส

สำเนา

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ เกิดสภาพป่าที่เหมาะสมสามารถรองรับสัตว์ป่าที่กินพืช (หญ้า) เป็นอาหาร และดึงดูดสัตว์ป่าชนิดเป้าหมายให้กลับเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่โครงการฯ ต่อไป และลดการล่าแหลมต่อการถูกล่าหรือการติดโรคระบาด รวมทั้งปนเปื้อนทางพันธุกรรมจากปศุสัตว์ไล่ต้อนที่มีอยู่จำนวนมากในบริเวณชายขอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

๑๐.๒ สามารถปรับโครงสร้างป่าบริเวณที่มีการจัดการ ให้สามารถเป็นพื้นที่รองรับกับโครงการฟื้นฟูประชากรสัตว์ป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งได้

๑๐.๓ ปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่ดำเนินโครงการฯ ลดน้อยลง เป็นการลดโอกาสในการเกิดไฟป่าหรือถ้าเกิดไฟป่าขึ้น ความรุนแรงและอันตรายของไฟนั้นจะม่น้อยลง สามารถควบคุมไฟได้ง่ายและปลอดภัย

พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ
พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ

สำเนาถูกต้อง

+

(นายสุดใจ ทรัพย์ะประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส

สำเนา

แผนการปฏิบัติงานโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง

ตามที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ได้รับการอนุญาตให้จัดทำโครงการปรับปรุงแหล่งอาหารสัตว์กบโดยวิธีการชิงเผา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ทส ๐๙๐๙.๒๐๒/๒๙๙๖๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น จึงเห็นสมควรทำแผนปฏิบัติงานตามโครงการฯ เพื่อเป็นการวางแผนงานให้ดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีระบบ และง่ายต่อการจัดการแก้ไขปัญหา โดยแผนการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

วันที่	เวลา	พื้นที่	หมายเหตุ
๑๕-๒๘ ก.พ. ๖๒	๐๙.๐๐-๑๖.๐๐	บริเวณสำนักงานเขตฯ ห้วยขาแข้ง ถึงเชิงเขานางรำ	ดำเนินการจุดไฟช่วงเช้า ช่วงบ่าย ดำเนินการดับไฟที่ติดค้างอยู่ และ เฝ้าระวังช่วงกลางคืนด้วย
๑-๑๐ มี.ค. ๖๒	๐๙.๐๐-๑๖.๐๐	ทางเข้าเขตฯ ห้วยขาแข้ง กม.๘ ถึง กม.๑๔	
๑๑-๒๐ มี.ค. ๖๒	๐๙.๐๐-๑๖.๐๐	บริเวณสถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ	
๒๑-๓๑ มี.ค. ๖๒	๐๙.๐๐-๑๖.๐๐	ทางเข้าหน่วยฯ เขานางรำ กม.๑๑ ถึง กม.๑๖	

หมายเหตุ : แผนการปฏิบัติงานอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม และความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ในการทำแนวกันไฟและการชิงเผาจะได้รับการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากพนักงานเจ้าหน้าที่จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง สถานีควบคุมไฟป่าห้วยขาแข้ง ศูนย์ปฏิบัติการไฟป่าอุทัยธานี สถานีควบคุมไฟป่าบ้านไร่ และสถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ เพื่อไม่ให้เกิดการลุกลามของไฟไปนอกพื้นที่เป้าหมาย

สำเนาถูกต้อง

+

(นายสุจิต ทรัพย์ประภา)
เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส